

Główny Inspektor Sanitarny

HŚ.BW.552.102.2024
Warszawa, 29 lutego 2024 r.

Wojewodowie
- wg rozdzielnika -

Szanowni Państwo Wojewodowie,

zwracam się z uprzejmą prośbą o upowszechnienie wśród władz samorządu terytorialnego oraz podmiotów wykonujących działalność leczniczą opracowań¹ dotyczących zagrożeń zdrowotnych związanych z występowaniem bakterii z rodzaju *Legionella* oraz możliwych do podjęcia działań prewencyjnych, ograniczających ryzyko zachorowań na legionelozę.

Moją prośbę motywuję zbliżającym się sezonem letnim i wzrostem ryzyka zachorowań na legionelozę w związku z powszechnym zasiedlaniem instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* i zagrożeniem zakażenia ludzi. Ponieważ sprzyjającym miejscem rozwoju bakterii *Legionella* są zastoiska wodne o podwyższonej temperaturze, stąd rezerwuarami jej występowania są nie tylko instalacje wewnętrzne/systemy dystrybucji ciepłej i zimnej wody, tj. głowice natryskowe, zbiorniki do magazynowania wody, podgrzewacze, lecz także inne urządzenia wodne takie jak: wieże chłodnicze, baseny (wanny) z hydromasażem, turbiny dentystyczne, urządzenia klimatyzacyjne, skraplacze parowe, zraszacze, fontanny dekoracyjne, sztuczne rezerwuary, myjnie samochodowe.

Powszechność bytowania bakterii *Legionella* w środowisku wodnym, przy występowaniu sprzyjających warunków do jej rozwoju, może skutkować zachorowaniami na legionelozę, chorobę ciężkiego zapalenia płuc.²

Mając powyższe na uwadze powszechność występowania bakterii z rodzaju *Legionella* bardzo proszę o podjęcie współpracy w zakresie upowszechniania przekazywanych przy niniejszym piśmie publikacji. Dotarcie z nimi do jak najszerszej grupy odbiorców daje możliwość kształtowania dobrych praktyk minimalizujących ryzyko zagrożeń zachorowań na legionelozę.

¹ załączone do niniejszego pisma

² Do zakażenia bakterią *Legionella* dochodzi w układzie oddechowym poprzez inhalację skażonego aerozolu. Zakażenie jednak nie przenosi się poprzez picie skażonej wody oraz z człowieka na człowieka.

Niniejszym przekazuję Państwu opracowanie:

1. *Bezpieczeństwo wodne w budynkach*³ – stanowi przetłumaczone na język polski opracowanie Światowej Organizacji Zdrowia z marca 2011 r. pt. „Water safety in buildings”, do którego Światowa Organizacja Zdrowia przyznała Głównemu Inspektoratowi Sanitarnemu prawa do tłumaczenia, opublikowania w formacie elektronicznym i nieodpłatnego rozpowszechniania.
2. *Zapobiegania zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella – zalecenia dot. ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji*⁴ – opracowanie przygotowane przez ekspertów Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny – Państwowego Instytutu Badawczego we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym.

Ww. opracowania w sposób kompleksowy obejmują szereg rozwiązań mających zastosowanie w obiektach o różnym przeznaczeniu, a zatem odnoszą się do: budynków mieszkalnych, szpitali, innych ośrodków medycznych (podmiotów leczniczych), zakładów opieki nad osobami starszymi, ośrodków opieki dedykowanych dzieciom, hoteli, pensjonatów, obiektów agroturystyki, pól namiotowych, obiektów sportowych, a nawet centrów ogrodniczych i cieplarni. Treść opracowań wskazuje na fakt, że nieodpowiednie zarządzanie instalacją wodną w budynkach może powodować poważne skutki zdrowotne, jak również istotne bezpośrednie oraz pośrednie skutki ekonomiczne i społeczne.

Opracowanie *Bezpieczeństwo wodne w budynkach* opisuje kluczowe kwestie bezpieczeństwa wodnego w budynkach, tj. zagrożenia, ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem przeznaczenia poszczególnych budynków oraz ich specyfiki. W opracowaniu omówiono zadania i zakres odpowiedzialności stron biorących udział w planowaniu, projektowaniu, budowie i renowacji budynków, jak również w opracowaniu planów bezpieczeństwa wodnego oraz bieżącym utrzymaniu i obsłudze instalacji wodnych. W zakresie dotyczącym procesu zarządzania dostawami wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w obiektach budowlanych obejmuje wodę: wykorzystywaną w produkcji żywności, używaną do mycia (w tym także wodę w prysznicach), na pływalniach, a także wodę wykorzystywaną w zakresie innych działań rekreacyjnych. W opracowaniu zawarto również wskazówki postępowania w sytuacjach narażenia na działanie m. in. aerozolu wodno-powietrznego wytwarzanego przez urządzenia wykorzystujące wodę, np. wieże chłodnicze.

Z kolei opracowanie *Zapobieganie zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella – zalecenia dot. ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji* opisuje jak przygotować się do

³ dostępny na stronie internetowej GIS: <https://www.gov.pl/web/gis/bezpieczenstwo-wodne-w-budynkach>

⁴ dostępny na stronie internetowej GIS: <https://www.gov.pl/web/gis/zapobieganie-zakazeniom-bakteriami-z-rodzaju-legionella--zalecenia-dot-ponownego-otwierania-budynkow-uzytecznosci-publicznej-i-zamieszkania-zbiorowego-po-wydłużonym-przestoju-lub-ograniczonej-eksploatacji2>

ponownego otwarcia ww. budynków, jakie czynności należy podjąć po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, aby zapobiec zakażeniom bakteriami z rodzaju *Legionella*. Dokument przygotowano z myślą o zarządzających wewnętrznymi systemami wodnymi i urządzeniami występującymi w budynkach. Zawarte w opracowaniu wskazówki mają pomóc zmniejszyć zagrożenie, jakie mogą stanowić występujące w wodzie bakterie *Legionella*. W zaleceniach wskazano zakres podstawowych działań technicznych dla różnego typu systemów/urządzeń lub ich elementów. Zwrócono uwagę na to, aby przed ponownym oddaniem do użytkowania, ww. budynków, tam gdzie jest to wskazane przeprowadzone były badania wody w kierunku *Legionella*. Prawidłowe wyniki tych badań mogą być potwierdzeniem, że korzystanie z obiektu jest pod tym względem bezpieczne.

Należy wskazać, iż ww. opracowania nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, lecz mają charakter pomocniczy. Powyższe opracowania stanowią zestawienie dobrych praktyk służących zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach (od etapu projektowania do etapu końcowego, jakim jest zarządzanie bezpieczeństwem instalacji wodnych).

Z wyrazami szacunku

Główny Inspektor Sanitarny
wz. Krzysztof Saczka
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

/dokument podpisany elektronicznie/

Załączniki:

1. Bezpieczeństwo wodne w budynkach
2. Zapobiegania zakażeniom bakteriami z rodzaju *Legionella* – zalecenia dot. ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji

Rozdzielnik:

1. Wojewoda Dolnośląski
2. Wojewoda Kujawsko-Pomorski
3. Wojewoda Lubelski
4. Wojewoda Lubuski
5. Wojewoda Łódzki
6. Wojewoda Małopolski
7. Wojewoda Mazowiecki
8. Wojewoda Opolski
9. Wojewoda Podkarpacki
10. Wojewoda Podlaski
11. Wojewoda Pomorski
12. Wojewoda Śląski
13. Wojewoda Świętokrzyski
14. Wojewoda Warmińsko-Mazurski
15. Wojewoda Wielkopolski
16. Wojewoda Zachodniopomorski

